

Dan it-test hu mahsub purament bhala ghodda ta' dokumentazzjoni u m'ghandu l-ebda effett legali. L-istituzzjonijiet tal-Unjoni m'ghandhom l-ebda responsabbiltà għall-kontenut tiegħu. Il-verżjonijiet awtentiċi tal-atti rilevanti, inklużi l-preamboli tagħhom, huma daww ippubblikati fil-Ġurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea u disponibbli f'EUR-Lex. Daww it-testi uffiċjali huma aċċessibbli direttament permezz tal-links inkorporati f'dan id-dokument

► **B**► **C1** DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL

tad-29 ta' April 2008

dwar l-adozzjoni tal-Programm ta' Riċerka tal-Fond ta' Riċerka tal-Faham u l-Azzar u dwar il-linji gwida tekniċi pluriennali għal dan il-programm ◀

(2008/376/KE)

(ĠU L 130, 20.5.2008, p. 7)

Emendata minn:

		Ġurnal Uffiċjali		
		Nru	Pagna	Data
► M1	Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2017/955 tad-29 ta' Mejju 2017	L 144	17	7.6.2017
► M2	Deċiżjoni tal-Kunsill (UE) 2021/1094 tat-28 ta' Ġunju 2021	L 236	69	5.7.2021

Kkoreġuta minn:

► **C1** Emendi, Ġ.U. L 162, 23.6.2017, p. 56 (2008/376/KE)

▼ B▼ C1**DEĊIŻJONI TAL-KUNSILL****tad-29 ta' April 2008**

dwar l-adozzjoni tal-Programm ta' Riċerka tal-Fond ta' Riċerka tal-Faħam u l-Azzar u dwar il-linji gwida tekniċi pluriennali għal dan il-programm

▼ B**(2008/376/KE)****KAPITOLU I****DISPOŻIZZJONIJIET ĠENERALI***Artikolu 1***Suġġett**

Din id-Deċiżjoni tipprevedi l-adozzjoni tal-Programm ta' Riċerka għall-Fond ta' ► C1 Riċerka tal-Faħam u l-Azzar ◄ u tistabbilixxi l-linji gwida tekniċi pluriennali għall-implimentazzjoni ta' dak il-programm.

KAPITOLU II

PROGRAMM TA' RIĊERKA GĦALL-FOND TA' ► C1 RIĊERIKA TAL-FAHAM U L-AZZAR ◄

*TAQSIMA 1****Adozzjoni tal-Programm ta' Riċerka****Artikolu 2***Adozzjoni**

Il-Programm ta' Riċerka għall-Fond ta' ► C1 Riċerka tal-Faħam u l-Azzar ◄ (minn hawn 'il quddiem imsejjah "il-Programm ta' Riċerka") huwa b'dan adottat.

▼ M2

Il-Programm ta' Riċerka għandu jipprovdi appoġġ għar-riċerka kollaborattiva fis-setturi tal-faħam u l-azzar. Il-Programm ta' Riċerka għandu jipprovdi wkoll appoġġ għal teknoloġiji rivoluzzjonarji tal-azzar nodfa li jwasslu għal proġetti ta' produzzjoni tal-azzar b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kwazi żero u proġetti ta' riċerka għall-ġestjoni tat-tranzizzjoni ġusta ta' minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel jew minjieri tal-faħam fil-proċess tal-ġheluq u l-infrastruttura relatata f'konformità mal-Mekkaniżmu għal Tranzizzjoni Ġusta u l-Artikolu 4(2) tad-Deċiżjoni 2003/76/KE. Il-Programm ta' Riċerka għandu jkun konsistenti mal-oġġettivi politiċi, xjentifiċi u teknoloġiċi tal-Unjoni, u għandu jikkomplementa l-attivitajiet imwettqa fl-Istati Membri u fi hdan il-Programm Qafas eżistenti tal-Unjoni għar-riċerka, l-iżvilupp teknoloġiku u l-attivitajiet ta' dimostrazzjoni (il-"Programm Qafas ta' Riċerka").

▼ B

Il-koordinament, il-komplimentarjetà u s-sinerġija għandhom jiġu mhegġa bejn dawn il-programmi, u għandu jitheġġeg ukoll l-iskambju ta' informazzjoni bejn il-proġetti ffinanzjati skond il-Programm ta' Riċerka u dawk li huma ffinanzjati skond il-Programm Kwadru ta' Riċerka.

Il-Programm ta' Riċerka għandu jappoġġa attivitajiet ta' riċerka mmirati lejn l-oġġettivi ddefiniti għall-faħam fit-Taqsima 3 u għall-azzar fit-Taqsima 4.

▼B*TAQSIMA 2**definizzjonijiet ta' faħam u azzar**Artikolu 3***Definizzjonijiet**

Għall-għanijiet ta' din id-Deciżjoni, id-definizzjonijiet li ġejjin għandhom japplikaw:

(1) faħam għandha tfisser kwalunkwe waħda milli ġejjin:

- (a) faħam iebes, li jinkludi dak ta' livell għoli u ta' livell medju "A" (faħam sub-bituminuż) kif definit fis-Sistema internazzjonali ta' kodifikazzjoni tal-faħam tal-Kummissjoni Ekonomika għall-Ewropa tan-NU;
- (b) briketts tal-faħam iebes;
- (ċ) kokk u semi-kokk idderivati mill-faħam iebes;
- (d) linjite, li tinkludi faħam "C" (jew orto-linjiti) ta' livell baxx u faħam "B" (jew meta-linjiti) ta' livell baxx kif definiti fil-kodifikazzjoni ta' hawn fuq;
- (e) briketts tal-linjite;
- (f) kokk u semi-kokk dderivati mil-linjite;
- (g) blat żejt.

(2) azzar għandha tfisser kwalunkwe waħda milli ġejjin:

- (a) materja prima għall-produzzjoni tal-ħadid u l-azzar, bħall-mineral tal-ħadid, ħadid b'konsistenza baxxa (sponge iron), u ħadid skreppjat;
- (b) ħadid mhux raffinat (inkluż metall sħun) u ligi tal-ħadid;
- (ċ) prodotti mhux raffinati u semi-raffinati tal-ħadid, azzar ordinarju jew azzar speċjali (inklużi prodotti maħsuba għal aktar minn użu wieħed jew iffurmar mill-ġdid bir-rollers) bħalma huwa azzar likwidu ffundat permezz ta' ffundar kontinwu, jew b'mod ieħor, u prodotti semi-rfinati bħalma huma kastvalli, ingotti, vireg tal-ħadid, blokok u strippi;
- (d) prodotti tal-ħadid irfinati bis-sħana, azzar ordinarju jew speċjali (prodotti b'kisja jew mingħajrha, minbarra azzar fondut, azzar maħdum u prodotti metallurġiċi f'forma ta' trab), bħal binarji, pjanċi (sheet piling), forom strutturali, vireg, vireg tal-wajer, pjanċi u pjanċi universali, stripep u pjanċi u tubi tondi u kwadri;
- (e) prodotti tal-ħadid lesti, azzar ordinarju jew speċjali (b'kisja jew mingħajrha) bħal stripep u pjanċi rolljati mingħajr sħana u pjanċi elettriċi;
- (f) prodotti fl-ewwel fażi ta' l-ipproċessar ta' l-azzar li jistgħu jtejbū l-kompetittività tal-prodotti tal-ħadid u ta' l-azzar msemmija hawn fuq, bħal prodotti f'forma ta' tubi, prodotti miġbuda u b'finitura, prodotti rroljati u ffurmati mingħajr sħana.

▼ B

TAQSIMA 3

Objettivi ta' ► C1 riċerka tal-faħam ◄▼ M2

Artikolu 4

Appoġġ għat-tranzizzjoni ġusta tas-settur u r-reġjuni tal-faħam

1. Il-proġetti ta' riċerka għandhom jappoġġaw it-tranzizzjoni lejn ekonomija tal-Unjoni b'impatt newtrali fuq il-klima sal-2050, bl-objettiv li tiġi appoġġata l-eliminazzjoni gradwali tal-fjuwils fossili, jiġu żviluppati attivitajiet alternattivi fis-siti li qabel kienu minjieri u tiġi evitata jew indirizzata l-ħsara ambjentali mill-minjieri tal-faħam fil-proċess tal-gheluq, tal-minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel u tal-madwar tagħhom. Il-proġetti għandhom jiffokaw partikolarment fuq:

- (a) l-iżvilupp u l-ittestjar tat-teknoloġiji għall-qbid, l-użu u l-ħżin tad-diossidu tal-karbonju;
- (b) l-użu tal-enerġija ġeotermali fuq siti li qabel kienu tal-faħam;
- (c) l-użi mhux enerġetiċi u l-produzzjoni ta' materja prima minn skart tal-minjieri u residwi minn minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel jew minn dawk fil-proċess tal-gheluq, filwaqt li jiġi żgurat kif xieraq li l-impatt klimatiku, ambjentali u tas-saħħa tagħhom jiġi minimizzat u jkun aktar baxx minn soluzzjonijiet alternattivi;
- (d) l-għoti ta' skop mill-ġdid lil dawk li qabel kienu minjieri tal-faħam u tal-linjite kif ukoll lill-infrastruttura marbuta mal-faħam, inkluż is-servizzi tal-provvista tal-elettriku, f'konformità ma' tranzizzjoni b'impatt newtrali fuq il-klima u li ma tagħmilx ħsara lill-ambjent;
- (e) il-promozzjoni tal-iżvilupp ta' programmi effiċjenti ta' tahrig mill-ġdid u titjib tal-hiliet tal-haddiema affettwati mill-eliminazzjoni gradwali tal-faħam, inkluża riċerka dwar it-tahrig u t-tahrig mill-ġdid tal-haddiema impjegati jew li kienu impjegati qabel fis-settur tal-faħam.

2. Għandha tingħata attenzjoni speċjali lit-tishih tat-tmexxija Ewropea fil-ġestjoni tat-tranzizzjoni tal-minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel u tal-infrastruttura marbuta mal-faħam permezz ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi u mhux teknoloġiċi, filwaqt li tappoġġa t-trasferiment teknoloġiku u mhux teknoloġiku. L-attivitajiet ta' riċerka b'dawk l-objettivi għandhom jipprezentaw benefiċċji tangibbli għall-klima u għall-ambjent f'konformità mal-objettiv tan-newtralità klimatika sal-2050.

Artikolu 5

Titjib tas-saħħa u tas-sikurezza

1. Il-kwistjonijiet dwar is-sikurezza tal-minjieri tal-faħam fil-proċess tal-gheluq u tal-minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel, bil-ħsieb li jittejbu l-kundizzjonijiet tax-xogħol, is-saħħa u s-sikurezza okkupazzjonali, kif ukoll il-kwistjonijiet ambjentali li jagħmlu ħsara lis-saħħa, għandhom jitqiesu fil-proġetti li jkopru l-attivitajiet imsemmija fl-Artikoli 4 u 6.

▼ **M2**

2. Il-proġetti ta' riċerka għandhom jiffokaw fuq il-mard marbut mal-attivitàjiet tal-estrazzjoni bl-għan li titjeb is-saħħa tan-nies li jgħixu f'reġjuni tal-faħam fi tranżizzjoni. Il-proġetti ta' riċerka għandhom jiżguraw ukoll li jkun hemm miżuri protettivi waqt l-għeluq tal-minjieri u f'minjieri li kienu joperaw qabel.

*Artikolu 6***Minimizzar tal-impatti ambjentali tal-minjieri tal-faħam fi tranżizzjoni**

1. Il-proġetti ta' riċerka għandhom ifittxu li jimminimizzaw l-impatti fuq l-atmosfera, l-ilma u l-ħamrija tal-minjieri tal-faħam fil-proċess tal-għeluq u tal-minjieri li kienu joperaw qabel. Ir-riċerka għandha tkun immirata lejn il-preżervazzjoni u r-restawr tar-riżorsi naturali għall-generazzjonijiet futuri u l-minimizzar tal-impatt ambjentali tal-minjieri tal-faħam fil-proċess tal-għeluq u f'minjieri li kienu joperaw qabel.

2. Għandha tingħata preferenza lil proġetti li jipprevedu waħda jew aktar minn dawn li ġejjin:

- (a) teknoloġiji ġodda u mtejbja biex jiġi evitat it-tniġġis ambjentali, inkluż it-tniġġis tal-metan, tal-minjieri tal-faħam fil-proċess tal-għeluq, tal-minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel u tal-madwar tagħhom (inklużi l-atmosfera, l-art, il-ħamrija u l-ilma);
- (b) il-qbid, l-evitar u l-minimizzar tal-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra, b'mod partikolari l-metan, mid-depożiti tal-faħam fil-proċess tal-għeluq;
- (c) il-ġestjoni u l-użu mill-ġdid ta' skart mill-minjieri, irmied li jtir u prodotti ta' desulfurizzazzjoni minn minjieri tal-faħam fil-proċess tal-għeluq u minn minjieri tal-faħam li kienu joperaw qabel, kif ukoll, fejn rilevanti, forom oħra ta' skart;
- (d) is-sistemazzjoni tal-munzelli tal-iskart u l-użu ta' residwi industrijali mill-produzzjoni u l-konsum tal-faħam f'reġjuni tal-faħam fi tranżizzjoni;
- (e) il-protezzjoni ta' uċuħ tal-ilma ta' taħt l-art u t-tisfija tal-ilma tad-drenaġġ tal-minjieri;
- (f) ir-restawr tal-ambjent ta' dawk li kienu installazzjonijiet jew tal-installazzjonijiet li huma fil-proċess tal-għeluq li kienu jużaw il-faħam, u l-madwar tagħhom, b'mod partikolari l-ilma, l-art, il-ħamrija u l-bijodiversità;
- (g) il-protezzjoni tal-infrastruttura fuq wiċċ l-art kontra l-effetti taċ-ċediment tal-art u tal-movimenti tal-art f'terminu qasir u twil.

▼ B

TAQSIMA 4

Objettivi ta' riċerka għall-azzar▼ M2

Artikolu 8

Proċessi ġodda, sostenibbli u b'livell baxx ta' emissjonijiet tal-karbonju għall-produzzjoni u l-finitura tal-azzar

Ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku għandu jkollhom l-għan li jiżviluppaw, juru u jtejbu l-proċessi ta' produzzjoni tal-azzar b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero bil-ħsieb li tittejjeb il-kwalità tal-prodott u tiżdied il-produttività. It-tnaqqis sostanzjali tal-emissjonijiet, tal-konsum tal-enerġija, tal-impronta tal-karbonju u tal-impatti ambjentali ohra kif ukoll il-konservazzjoni tar-riżorsi, għandhom jiffurmaw parti integrali mill-attivitajiet imfittxija. Il-proġetti ta' riċerka għandhom jindirizzaw wiehed jew aktar mill-oqsma li ġejjin:

- (a) proċessi u operazzjonijiet rivoluzzjonarji ġodda u mtejba tal-produzzjoni tal-ħadid u tal-azzar b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero, b'attenzjoni partikolari għall-evitar dirett tal-karbonju jew għall-użu intelligenti tal-karbonju, jew għat-tnejn li huma;
- (b) l-ottimizzazzjoni tal-proċess u tal-katina tal-proċess tal-azzar (inkluż it-tnaqqis u t-tnaqqis ta' qabel il-mineral tal-ħadid, il-produzzjoni tal-ħadid u tal-azzar, il-proċessi bbażati fuq it-tidwib tar-ruttam tal-metall irriċiklat, il-metallurġija sekondarja, l-ikkastjar, l-operazzjonijiet ta' rrolljar, finitura u kisi) permezz tal-istrumentazzjoni, tad-detezzjoni tal-proprjetajiet ta' prodotti intermedji u finali, l-immudellar, il-kontroll u l-awtomatizzazzjoni inkluż id-diġitalizzazzjoni, l-applikazzjoni tal-Big Data, l-intelligenza artifiċjali u kwalunkwe teknoloġija avvanzata ohra;
- (c) l-integrazzjoni tal-proċess tal-azzar u l-effiċjenza tal-proċess fil-produzzjoni tal-azzar b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero;
- (d) il-manutenzjoni u l-affidabilità tal-ghodod tal-produzzjoni tal-azzar;
- (e) tekniki li jżidu r-riċiklabbiltà, ir-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid tal-azzar u l-iżvilupp ta' ekonomija ċirkolari;
- (f) tekniki li jżidu l-effiċjenza enerġetika tal-produzzjoni tal-azzar permezz tal-irkupru ta' shana residwa, il-prevenzjoni tat-telf tal-enerġija, tekniki tat-tishin ibridi u soluzzjonijiet tal-ġestjoni tal-enerġija;
- (g) teknoloġiji u soluzzjonijiet innovattivi għall-proċessi tal-produzzjoni tal-ħadid u tal-azzar li jippromwovu attivitajiet transsettorjali, proġetti ta' dimostrarazzjoni li jintegraw produzzjoni tal-enerġija b'emissjonijiet żero tal-karbonju jew li jikkontribwixxu għal ekonomija tal-idroġenu nadifa.

Artikolu 9

Gradi u applikazzjonijiet tal-azzar avvanzati

Ir-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku għandhom jiffokaw fuq l-issodisfar tar-rekwiżiti tal-utenti tal-azzar biex jiġu żviluppati prodotti ġodda b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero u jinholqu opportunitajiet fis-suq ġodda filwaqt li jitnaqqsu l-emissjonijiet u l-impatti ambjentali. Fil-kuntest tat-teknoloġiji msemija fl-Artikolu 8, il-proġetti ta' riċerka għandhom jindirizzaw wiehed jew aktar mill-oqsma li ġejjin, bl-objettiv li jwasslu għal proċessi tal-produzzjoni tal-azzar sostenibbli u b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero fl-Unjoni:

▼ **M2**

- (a) gradi tal-azzar ġodda u avvanzati;
- (b) titjib fil-proprietajiet tal-azzar bhal proprietajiet mekkaniċi u fiżiċi, idoneità għal ipproċessar ulterjuri, idoneità għal applikazzjonijiet varji, u diversi kundizzjonijiet tax-xogħol;
- (c) tiżdzied il-ħajja tas-servizz tal-prodott, b'mod partikolari billi tiġi żviluppata r-reżistenza tal-azzar u tal-istrutturi tal-azzar għas-sħana u għall-korrużjoni, għar-rehja mekkanika u termali u għal effetti ta' deterjorament oħrajn;
- (d) mudelli ta' simulazzjoni ta' tbassir dwar il-mikrostrutturi, il-proprietajiet mekkaniċi u l-proċessi ta' produzzjoni;
- (e) teknoloġiji relatati mal-iffurmar, l-iwweldjar u t-twaħħil tal-azzar u materjali oħrajn;
- (f) standardizzazzjoni tal-metodi tal-ittestjar u tal-evalwazzjoni;
- (g) azzar ta' prestazzjoni għolja għal applikazzjonijiet bħall-mobbiltà, inkluż is-sostenibbiltà, il-metodi tal-ekodisinn, il-modifiki retroattivi, id-disinji li jhaffu l-piż u soluzzjonijiet tas-sikurezza.

*Artikolu 10***Il-konservazzjoni tar-riżorsi, il-protezzjoni tal-ambjent u l-ekonomija ċirkolari**

Kemm fil-produzzjoni tal-azzar kif ukoll fl-utilizzazzjoni tiegħu, il-konservazzjoni tar-riżorsi, il-preżervazzjoni tal-ekosistemi, it-tranżizzjoni lejn ekonomija ċirkolari u l-kwistjonijiet ta' sikurezza għandhom ikunu parti integrali mill-hidma tar-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku. Il-proġetti ta' riċerka għandhom jindirizzaw wiehed jew aktar mill-oqsma li ġejjin:

- (a) it-tekniki sabiex jiġi rriċiklat l-azzar li ma għadux jintuża u l-prodotti sekondarji minn diversi sorsi u t-titjib tal-kwalità tar-ruttam tal-azzar;
- (b) it-trattament tal-iskart u l-irkupru ta' materji primi sekondarji ta' valur, inkluż il-gagazzi, ġol-impjant tal-azzar u barra minnu;
- (c) il-kontroll tat-tniġġis u l-protezzjoni tal-ambjent fil-post tax-xogħol u fl-impjant tal-azzar u madwarhom (l-emissjonijiet gassużi, solidi jew likwidi, il-ġestjoni tal-ilma, l-istorbju, l-irwejjah, it-trab, eċċ.);
- (d) id-disinn tal-gradi tal-azzar u tal-istrutturi assemblati sabiex jiġi ffacilitat l-irkupru faċli tal-azzar għar-riċiklaġġ u l-użu mill-ġdid;
- (e) l-użu ta' gassijiet tal-proċess u l-eliminazzjoni tal-emissjonijiet ta' gassijiet ta' skart mill-produzzjoni tal-azzar;
- (f) il-valutazzjoni taċ-ċiklu tal-ħajja u l-kunċett taċ-ċiklu tal-ħajja għall-produzzjoni u l-użu tal-azzar.

▼ **M2***Artikolu 10a***Ġestjoni tal-forza tax-xogħol u l-kundizzjonijiet tax-xogħol**

Il-proġetti ta' riċerka għandhom jindirizzaw wieħed jew aktar mill-oqsma li ġejjin:

- (a) l-iżvilupp u t-tixrid tal-kompetenzi biex jinżamm il-pass ma' proċessi ġodda ta' produzzjoni tal-azzar b'emissjonijiet tal-karbonju ta' kważi żero, bħad-diġitalizzazzjoni u biex jiġi rifless il-prinċipju tat-tagħlim tul il-ħajja;
- (b) it-titjib tal-kundizzjonijiet tax-xogħol, inkluż is-saħħa, is-sikurezza u l-ergonomija fil-post tax-xogħol u madwaru.

▼ **B**

KAPITOLU III

LINJI GWIDA TEKNIĊI PLURIENNALI

*TAQSIMA 1***Parteċipazzjoni***Artikolu 11***Stati Membri**

Kwalunkwe impriża, korp pubbliku, organizzazzjoni ta' riċerka jew stabbiliment ta' edukazzjoni għolja jew sekondarja, jew entità legali oħra li tinkludi persuni fiżiċi, stabbilita fit-territorju ta' Stat Membru, tista' tipparteċipa fil-Programm ta' Riċerka u tapplika għal assistenza finanzjarja, sakemm ikollha l-hsieb li twettaq attività ta' RŻT jew tista' tikkontribwixxi b'mod sostanzjali għal tali attività.

*Artikolu 12***Pajjiżi kandidati**

Kwalunkwe impriża, korp pubbliku, organizzazzjoni ta' riċerka jew stabbiliment ta' edukazzjoni għolja jew sekondarja, jew entità legali oħra li tinkludi persuni fiżiċi, f'pajjiżi kandidati, għandha tkun intitolata tipparteċipa mingħajr ma tirċievi ebda kontribuzzjoni finanzjarja taħt il-Programm ta' Riċerka, sakemm ma jkunx previst mod ieħor taħt il-Ftehim Ewropej rilevanti u l-Protokoll addizzjonali tagħhom u fid-deċizzjonijiet tal-Kunsilli ta' Assoċjazzjoni diversi.

*Artikolu 13***Pajjiżi terzi**

Kwalunkwe impriża, korp pubbliku, organizzazzjoni ta' riċerka jew stabbiliment ta' edukazzjoni għolja jew sekondarja, jew entità legali oħra li tinkludi persuni fiżiċi minn pajjiżi terzi, għandha tkun intitolata tipparteċipa abbażi ta' proġetti individwali mingħajr ma tirċievi ebda kontribuzzjoni finanzjarja skond il-Programm ta' Riċerka, sakemm din il-parteeċipazzjoni tkun fl-interess tal-Komunità.

▼B*TAQSIMA 2***Attivitajiet Eligibbli***Artikolu 14***Proġetti ta' riċerka**

Proġett ta' riċerka għandu jkun maħsub biex ikopri xogħol investigattiv jew sperimentali bil-għan li jinkiseb aktar għarfien biex tiġi ffaċilitata l-kisba ta' objettivi prattiċi speċifiċi bhall-holqien jew l-iżvilupp ta' prodotti, proċessi ta' produzzjoni jew servizzi.

*Artikolu 15***Proġetti pilota**

Proġett pilota għandu jkun ikkaratterizzat mill-kostruzzjoni, il-finanzjament u l-iżvilupp ta' installazzjoni jew parti sinifikanti ta' installazzjoni fuq skala xierqa u bl-użu ta' komponenti kbar biżżejjed bil-hsieb li jiġi eżaminat il-potenzjal li riżultati teoretiċi u minn laboratorju jitqiegħdu fil-prattika u/jew tittejjeb l-affidabbiltà tad-data teknika u ekonomika meħtieġa biex wiehed jgħaddi għall-fażi ta' dimostrazzjoni, u f'ċerti każijiet għall-fażi industrijali u/jew kummerċjali.

*Artikolu 16***Proġetti ta' dimostrazzjoni**

Proġett ta' dimostrazzjoni għandu jkun ikkaratterizzat mill-kostruzzjoni u/jew il-finanzjament ta' installazzjoni fuq skala industrijali jew parti sinifikanti ta' installazzjoni fuq skala industrijali bil-għan li tingabar flimkien id-data kollha teknika u ekonomika sabiex wiehed jgħaddi għall-isfruttament industrijali u/jew kummerċjali tat-teknoloġija bl-anqas riskju possibbli.

*Artikolu 17***Miżuri ta' akkumpanjament**

Il-miżuri ta' akkumpanjament għandhom jirrigwardaw il-promozzjoni ta' l-użu ta' l-għarfien miksub jew l-organizzazzjoni ta' gruppi ta' hidma jew konferenzi apposta fir-rigward ta' proġetti jew prijoritajiet tal-Programm ta' Riċerka.

▼M2*Artikolu 17a***Shubijiet Ewropej**

1. Parti tal-Programm ta' Riċerka, jiġifieri r-riċerka dwar teknoloġiji rivoluzzjonarji għat-tnaqqis tal-emissjonijiet ta' CO₂ fis-settur tal-industrija tal-azzar, tista' tiġi implimentata permezz ta' Shubijiet Ewropej koprogrammati stabbiliti f'konformità mar-regoli stipulati fl-Artikolu 10 u fl-Anness III tar-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE) 2021/695 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-28 ta' April 2021 li jistabbilixxi l-Orizzont Ewropa — il-Programm Qafas għar-Riċerka u l-Innovazzjoni, li jistabbilixxi r-regoli tiegħu għall-partecipazzjoni u d-disseminazzjoni, u li jhassar ir-Regolamenti (UE) Nru 1290/2013 u (UE) Nru 1291/2013 (ĠU L 170, 12.5.2021, p. 1).

▼M2

2. Għall-finijiet ta' dan l-Artikolu, Shubija Ewropea koprogrammata tfisser inizjattiva mhejjija bl-involviment bikri tal-Istati Membri, fejn l-Unjoni, flimkien ma' shab privati jew pubbliċi jew mat-tnejn li huma (bhall-industrija, universitajiet, organizzazzjonijiet tar-riċerka, korpi b'missjoni ta' servizz pubbliku fil-livell lokali, reġjonali, nazzjonali jew internazzjonali jew organizzazzjonijiet tas-soċjetà ċivili inkluż fondazzjonijiet u NGOs), jimpenjaw ruhhom li jappoġġaw b'mod kongunt l-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' programm ta' attivitajiet ta' riċerka. Is-Shubijiet Ewropej koprogrammati huma stabbiliti abbażi ta' memoranda ta' qbil jew arrangamenti kuntrattwali bejn il-Kummissjoni u tali shab privati jew pubbliċi, jew it-tnejn li huma, li jispeċifikaw l-oġettivi tas-shubija, l-impenji relatati għall-kontribuzzjonijiet finanzjarji jew in natura, jew għat-tnejn li huma, tas-shab, l-indikaturi ewlenin tal-prestazzjoni u tal-impatt, u l-eżiti li għandhom jinkisbu. Dawn jinkludu l-identifikazzjoni ta' attivitajiet ta' riċerka komplementari u li huma implimentati mis-shab u mill-Programm ta' Riċerka.

3. Fil-qafas tas-Shubijiet Ewropej koprogrammati, il-Programm ta' Riċerka jista' jipprovdi finanzjament għall-attivitajiet eliġibbli taħt din it-taqsimha, fil-forma prevista skont l-Artikolu 30. Barra minn hekk, jista' jipprovdi finanzjament fil-forma ta' premijijiet.";

4. Il-finanzjament għall-attivitajiet skont din it-taqsimha għandu jsegwi s-sejhiet apposta għal proposti msemmija fl-Artikolu 25(2) u 25(3).

▼B*Artikolu 18***Azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija**

Azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija għandhom ikunu daww xierqa għall-ġestjoni tajba u effettiva tal-Programm ta' Riċerka, bhall-evalwazzjoni u l-għażla tal-proposti kif imsemmija fl-Artikoli 27 u 28, il-monitoraġġ u l-valutazzjoni perjodiċi msemmijin fl-Artikolu 38, l-istudji, ir-raggruppament jew in-netwerking ta' proġetti relatati ffinanzjati taħt il-Programm ta' Riċerka.

Il-Kummissjoni tista', fejn tqis li jkun xieraq, taħtar esperti indipendenti u ferm kwalifikati biex jassistu fl-azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija.

*TAQSIMA 3***Ġestjoni tal-Programm ta' Riċerka***Artikolu 19***Ġestjoni**

Il-Programm ta' Riċerka għandu jkun ġestit mill-Kummissjoni. Hija għandha tkun assistita mill-Kumitat għall-Faħam u l-Azzar, il-Gruppi Konsultattivi tal-Faħam u l-Azzar u l-Gruppi Tekniċi għall-Faħam u l-Azzar.

▼B*Artikolu 20***Stabbiliment tal-Gruppi Konsultattivi għall-Faħam u l-Azzar**

Il-Gruppi Konsultattivi għall-Faħam u l-Azzar (minn issa 'l quddiem "Il-Gruppi Konsultattivi") għandhom ikunu gruppi konsultattivi tekniċi indipendenti.

▼M1*Artikolu 21***Kompiti tal-Gruppi Konsultattivi**

Għall-aspetti relatati mar-riċerka u l-iżvilupp teknoloġiku fil-faħam u l-azzar rispettivament, kull Grupp Konsultattiv għandu jagħti pariri lill-Kummissjoni dwar li ġej:

- (a) l-iżvilupp ġenerali tal-Programm ta' Riċerka, il-pakkett ta' informazzjoni kif imsemmi fl-Artikolu 25(3), u linji gwida futuri;
- (b) il-konsistenza u d-duplikazzjoni possibbli ma' programmi oħra ta' riċerka u żvilupp teknoloġiku fil-livell tal-Unjoni u dak nazzjonali;
- (c) l-istabbiliment ta' prinċipji gwida għall-monitoraġġ ta' proġetti ta' riċerka u żvilupp teknoloġiku;
- (d) ir-rilevanza tal-hidma li qed issir fi proġetti speċifiċi;
- (e) l-oġettivi ta' riċerka tal-Programm ta' Riċerka elenkati fit-Taqsimiet 3 u 4 tal-Kapitolu II;
- (f) l-oġettivi prijoritarji annwali elenkati fil-pakkett ta' informazzjoni u, fejn adatt, l-oġettivi prijoritarji għal sejhiet apposta għal proposti, kif imsemmi fl-Artikolu 25(2);
- (g) it-tnejn ta' manwal għall-evalwazzjoni u l-għażla ta' azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp teknoloġiku, kif imsemmi fl-Artikoli 27 u 28;
- (h) ir-regoli, il-proċeduri u l-effettività li jirrigwardaw l-evalwazzjoni ta' proposti għal azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp teknoloġiku;
- (i) l-għadd, il-kompetenza u l-organizzazzjoni tal-Gruppi Tekniċi, kif imsemmi fl-Artikolu 24;
- (j) it-tfassil ta' sejhiet apposta għal proposti kif imsemmi fl-Artikolu 25(2);
- (k) miżuri oħrajn meta jintalbu jagħmlu dan mill-Kummissjoni.

*Artikolu 22***Kompożizzjoni tal-Gruppi Konsultattivi**

1. Kull Grupp Konsultattiv għandu jkun magħmul skont it-tabelli stabbiliti fl-Anness. Il-membri tal-Gruppi Konsultattivi għandhom ikunu individwi mahtura mill-Kummissjoni biex jirrappreżentaw interess komuni kondiviż mill-partijiet interessati. Ma għandhomx jirrappreżentaw parti interessata individwali, iżda għandhom jesprimu opinjoni komuni għal organizzazzjonijiet differenti tal-partijiet interessati.

▼ M1

Il-ħatriet isiru għal perijodu ta' 42 xahar. Il-membri li ma jibqgħux aktar kapaċi jikkontribwixxu b'mod effettiv għad-deliberazzjonijiet tal-grupp, li jirriżenjaw jew li, anke meta ma jibqax ikollhom id-dmirijiet tagħhom, jiżvelaw informazzjoni tat-tip kopert mill-obbligu tas-segretezza professjonali, b'mod partikolari informazzjoni dwar l-impriżi, ir-relazzjonijiet kummerċjali tagħhom jew il-komponenti tal-ispejjeż tagħhom, ma għandhomx jibqgħu jkunu mistiedna jippartecipaw fil-laqgħat tal-Gruppi Konsultattivi u jistgħu jiġu sostitwiti għall-bqija tal-mandat tagħhom.

2. Il-membri tal-Gruppi Konsultattivi għandhom jintgħažlu minn fost esperti b'kompetenza fl-oqsma msemmija fit-Taqsimiet 3 u 4 tal-Kapitolu II u li wiegħbu għal sejhiet pubbliċi għall-applikazzjonijiet. Dawk l-esperti jistgħu jinhatru wkoll fuq il-bażi ta' proposti mressqa mill-entitajiet imsemmija fit-tabelli fl-Anness jew mill-Istati Membri.

Huma għandhom ikunu attivi fil-qasam ikkonċernat u għandhom ikunu konxji mill-prijoritajiet industrijali.

3. Fi hdan kull Grupp Konsultattiv, il-Kummissjoni għandu jkollha l-għan li tiżgura, livell għoli ta' għarfien espert, kif ukoll rappreżentanza bilanċjata tal-oqsma rilevanti ta' għarfien espert u tal-oqsma ta' interess u, sa fejn ikun possibbli, rappreżentanza bilanċjata tas-sessi u tal-orijini ġeografika, waqt li tikkunsidra l-kompiti speċifiċi tal-Gruppi Konsultattivi, it-tip ta' għarfien espert mehtieg u l-eżitu tal-proċedura tal-għażla ta' esperti.

▼ B*Artikolu 23***Laqgħat tal-Gruppi Konsultattivi**

Il-laqgħat tal-Gruppi Konsultattivi għandhom ikunu organizzati u ppresjeduti mill-Kummissjoni, li għandha ttipprovdi wkoll is-segretarjat.

Jekk hemm il-htieġa, il-President jista' jitlob lill-membri biex jivvutaw. Kull membru għandu jkollu d-dritt għal vot wiehed. Fejn xieraq, il-President jista' jistieden esperti viżitaturi jew osservaturi sabiex jiehdu sehem fil-laqgħat. L-esperti viżitaturi u l-osservaturi m'għandhom l-ebda dritt għall-vot.

Jekk hemm il-htieġa, bhal meta sabiex jingħata parir dwar materji ta' rilevanza għas-setturi kemm tal-faħam kif ukoll ta' l-azzar, il-Gruppi Konsultattivi għandhom jiltaqgħu f'laqgħat konġunti.

▼ M1*Artikolu 24***Stabbiliment u kompiti tal-Gruppi Tekniċi għall-Faħam u l-Azzar**

1. Il-Gruppi Tekniċi għall-Faħam u l-Azzar ("il-Gruppi Tekniċi") għandhom jappoġġaw lill-Kummissjoni fil-monitoraġġ tar-riċerka u tal-proġetti pilota jew ta' dimostrazzjoni.

Il-membri tal-Gruppi Tekniċi għandhom jinhatru fil-kapaċità personali tagħhom mill-Kummissjoni.

▼ M1

Il-membri li ma jibqgħux aktar kapaċi jikkontribwixxu b'mod effettiv għad-deliberazzjonijiet tal-grupp, li jirriżenjaw jew li, anke meta ma jibqax ikollhom id-dmirijiet tagħhom, jiżvelaw informazzjoni tat-tip kopert mill-obbligu tas-segretezza professjonali, b'mod partikolari informazzjoni dwar l-imprizi, ir-relazzjonijiet kummerċjali tagħhom jew il-komponenti tal-ispejjeż tagħhom, ma għandhomx jibqgħu jkunu mistiedna jipparteċipaw fil-laqgħat tal-Gruppi Tekniċi.

2. Il-membri tal-Gruppi Tekniċi għandhom jintgħażlu minn fost esperti b'kompetenza fl-istrategija tar-riċerka, il-ġestjoni jew il-produzzjoni fl-oqsma msemmija fit-Taqsimiet 3 u 4 tal-Kapitolu II u li wiegħbu għal sejha pubblika għall-applikazzjonijiet.

Huma għandhom ikunu attivi fil-qasam ikkonċernat u jkunu responsabbli għall-istrategija tar-riċerka, il-ġestjoni jew il-produzzjoni fis-setturi relatati.

3. Fi hdan kull Grupp Tekniku, il-Kummissjoni għandu jkollha l-għan li tiżgura, livell għoli ta' għarfien espert professjonali, rappreżentanza bilanċjata tal-oqsma rilevanti ta' għarfien espert u, sa fejn ikun possibbli, rappreżentanza bilanċjata tas-sessi u tal-orijini ġeografika, waqt li tikkunsidra l-kompiti speċifiċi tal-Gruppi Tekniċi, it-tip ta' għarfien espert meħtieġ u l-eżitu tal-proċedura tal-għażla ta' esperti. L-ishubija fi Grupp Tekniku ma għandhiex teskludi l-eligibbiltà bhala espert tal-evalwazzjoni.

Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jiġu stabbiliti regoli u proċeduri sabiex tevita u tindirizza kif adatt il-konflitti ta' interess tal-membri tal-Gruppi Tekniċi fdati bil-valutazzjoni ta' proġett speċifiku. Dawk il-proċeduri għandhom jiżguraw ukoll trattament ugwali u imparzjalità matul il-proċess shiħ ta' monitoraġġ tal-proġetti.

Il-laqgħat tal-Gruppi Tekniċi għandhom, kull meta jkun possibbli, isiru f'postijiet magħżula b'tali mod li l-monitoraġġ tal-proġetti u l-valutazzjoni tar-riżultati jiġu żgurati bl-aħjar mod.

▼ B*TAQSIMA 4****Implimentazzjoni tal-programm ta' riċerka*****▼ M1***Artikolu 25***Sejha għal proposti**

1. Sejha annwali għall-proposti għandha tkun ippubblikata kull sena. Id-data tal-ftuħ għas-sottomissjoni tal-proposti għandha tkun ippubblikata fil-pakkett ta' informazzjoni msemmi fil-paragrafu 3. Sakemm ma jkunx speċifikat mod ieħor, il-15 ta' Settembru ta' kull sena għandha tkun id-data ta' skadenza għas-sottomissjoni tal-proposti għall-evalwazzjoni. Meta l-15 ta' Settembru taqa' fi tmiem il-ġimgħa jew il-Ġimgħa jew it-Tnejn, id-data ta' skadenza għandha titressaq awtomatikament għall-ewwel jum ta' xogħol wara l-15 ta' Settembru. Id-data ta' skadenza għandha tkun ippubblikata fil-pakkett ta' informazzjoni msemmi fil-paragrafu 3.

▼M1

2. Meta f'konformità mal-punti (d) u (e) tal-Artikolu 41, il-Kummissjoni tiddeciedi li temenda d-data ta' skadenza msemija fil-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu għas-sottomissjoni tal-proposti, jew li tniedi sejhiet apposta għal proposti, hi għandha tippubblika dik l-informazzjoni f'*Il-Gurnal Uffiċjali tal-Unjoni Ewropea*.

Is-sejhiet apposta għal proposti għandhom jindikaw id-dati u l-modalitajiet għas-sottomissjoni, inkluż jekk għandhiex issir fi stadju wiehed jew f'zewġ stadji, u għall-evalwazzjoni tal-proposti, il-prijoritajiet, it-tip ta' proġetti eliġibbli kif imsemmi fl-Artikoli 14 sa 18, fejn meħtieġ, u l-finanzjament previst.

3. Il-Kummissjoni għandha tiżgura li jkun hemm disponibbli gwida u informazzjoni suffiċjenti għall-partecipanti potenzjali kollha meta tiġi ppubblikata s-sejha għal proposti, b'mod partikolari permezz ta' pakkett ta' informazzjoni aċċessibbli fuq is-sit elettroniku tal-Kummissjoni. Kopja stampata ta' dak il-pakkett ta' informazzjoni għandha tkun tista' tinkiseb ukoll mingħand il-Kummissjoni fuq talba.

Il-pakkett ta' informazzjoni għandu jipprovdi informazzjoni dwar ir-regoli dettaljati għall-partecipazzjoni, il-metodi ta' ġestjoni tal-proposti u l-proġetti, il-formoli ta' applikazzjoni, ir-regoli għas-sottomissjoni tal-proposti, il-mudelli tal-ftehim ta' għotja, l-ispejjeż eliġibbli, il-kontribuzzjoni finanzjarja massima permessa, il-metodi ta' pagament u l-oġettivi prijoritarji annwali tal-Programm ta' Ricerka.

L-applikazzjonijiet għandhom ikunu sottomessi lill-Kummissjoni skont ir-regoli stipulati fil-pakkett ta' informazzjoni.

▼B*Artikolu 26***Kontenut tal-proposti**

Il-proposti għandhom jirrigwardaw l-oġettivi ta' ricerca stabbiliti fit-Taqsimit 3 u 4 tal-Kapitolu II u, fejn applikabbli, għall-oġettivi prijoritarji elenkati fil-Pakkett ta' Informazzjoni skond l-Artikolu 25(3) jew għall-oġettivi prijoritarji definiti għas-sejhiet apposta għal proposti msemija fl-Artikolu 25(2).

Kull proposta għandha tinkludi deskrizzjoni dettaljata tal-proġett propost kif ukoll għandu jkun fiha l-informazzjoni shiha dwar l-oġettivi, shubiji, bl-inklużjoni tar-rwol preċiż ta' kull soċju, l-istruttura ta' ġestjoni, ir-riżultati antiċipati, l-applikazzjonijiet mistennija u valutazzjoni tal-benefiċċji industrijali, ekonomiċi, soċjali u ambjentali antiċipati.

L-ispiża totali proposta u l-analiżi tagħha għandhom ikunu realistiċi u effettivi, u l-proġett għandu jkun mistenni li jipproduċi proporzjon favorevoli tal-kost/benefiċċju.

*Artikolu 27***Evalwazzjoni tal-proposti**

Il-Kummissjoni għandha tiżgura evalwazzjoni kunfidenzali, ġusta u ekwitabbli tal-proposti.

▼ M1

Il-Kummissjoni għandha tiżgura li manwal għall-evalwazzjoni u l-għażla tal-azzjonijiet ta' riċerka u żvilupp teknoloġiku jkun disponibbli għall-partecipanti potenzjali kollha.

▼ B*Artikolu 28***Għażla ta' proposti u monitoraġġ ta' proġetti**

1. Il-Kummissjoni għandha tirreġistra l-proposti li tirċievi u għandha tivverifika l-eligibbiltà tagħhom.
2. Il-proposti għanda tevalwa l-proposti bl-assistenza ta' esperti indipendenti.

▼ M1

3. Il-Kummissjoni għandha thejji lista tal-proposti adottati skont il-mertu.

▼ B

4. Il-Kummissjoni għandha tiddeċiedi dwar l-għażla tal-proġetti u l-allokazzjoni ta' fondi. Fejn l-ammont stmat tal-kontribuzzjoni Komunitarja skond il-Programm ta' Riċerka jkun ta' EUR 0,6 miljun jew aktar, għandu japplika l-Artikolu 41(a).

5. Il-Kummissjoni għandha, bl-assistenza tal-Gruppi Tekniċi msemmija fl-Artikolu 24, tikkontrolla l-proġetti u l-attivitajiet ta' riċerka.

*Artikolu 29***Ftehim ta' ghotja**

Proġetti bbażati fuq proposti, miżuri u azzjonijiet magħżulin kif speċifikati taht l-Artikoli 14 sa 18 għandhom jiffurmaw is-sugġett ta' ftehim ta' ghotja. Ftehim ta' ghotja għandhom ikunu bbażati fuq mudell rilevanti ta' ftehim ta' ghotja mfasslin mill-Kummissjoni, b'kont meħud, fejn xieraq, tan-natura ta' l-attivitajiet ikkonċernati.

Il-ftehim ta' ghotja għandhom jiddefinixxu l-kontribuzzjoni finanzjarja allokata taht il-Programm ta' Riċerka abbażi ta' l-ispejjeż eligibbli, kif ukoll ir-regoli li jirrigwardaw ir-rappurtar dwar l-ispiża, l-għeluq tal-kontijiet u ċertifikati dwar dikjarazzjonijiet finanzjarji. Barra minn hekk, huma għandhom jipprevedu dispożizzjonijiet dwar id-drittijiet ta' aċċess u d-disseminazzjoni u l-użu tat-tagħrif.

▼ M1*Artikolu 29a***Implimentazzjoni tal-azzjonijiet**

1. Il-partecipanti għandhom jimplimentaw l-azzjonijiet skont il-kondizzjonijiet u l-obbligi kollha stabbiliti f'din id-Deċiżjoni, fir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾ u r-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012 ⁽²⁾, kif ukoll fis-sejha għal proposti u l-ftehim ta' ghotja.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tal-25 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni u li jhassar ir-Regolament tal-Kunsill (KE, Euratom) Nru 1605/2002 (ĠU L 298, 26.10.2012, p. 1);

⁽²⁾ Ir-Regolament ta' Delega tal-Kummissjoni (UE) Nru 1268/2012 tad-29 ta' Ottubru 2012 dwar ir-regoli tal-applikazzjoni tar-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni (ĠU L 362, 31.12.2012, p. 1).

▼ **M1**

2. Il-partecipanti ma għandhomx jagħmlu impenji li ma jkunux kompatibbli ma' din id-Deċiżjoni jew mal-ftehim ta' għotja. Meta partecipant jonqos milli jikkonforma mal-obbligi tiegħu rigward l-implimentazzjoni teknika tal-azzjoni, il-partecipanti l-oħrajn għandhom jikkonformaw mal-obbligi mingħajr ebda finanzjament addizzjonali mingħand l-Unjoni sakemm il-Kummissjoni ma teħlishomx espressament minn kwalunkwe wiehed minn dawk l-obbligi. Il-partecipanti għandhom jiżguraw li l-Kummissjoni tkun informata fil-hin dwar kwalunkwe avveniment li jista' jaffettwa b'mod sinifikanti l-implimentazzjoni tal-azzjoni jew l-interessi tal-Unjoni.

3. Il-partecipanti għandhom jimplimentaw l-azzjoni u għandhom jiehdu l-miżuri kollha neċessarji u raġonevoli għal dak l-għan. Għandu jkollhom ir-riżorsi adatti kif u meta jkun meħtieġ biex iwettqu dik l-azzjoni. Fejn ikun meħtieġ għall-implimentazzjoni tal-azzjoni, huma jistgħu jinvolvew partijiet terzi, inkluż sottokuntratturi, biex jagħmlu xogħol taht l-azzjoni. Il-partecipanti għandu jkollhom responsabbiltà lejn il-Kummissjoni u lejn il-partecipanti l-oħrajn għax-xogħol li jsir.

4. L-għoti ta' sottokuntratti għat-twettiq ta' ċerti elementi tal-azzjoni għandu jkun limitat għall-każijiet previsti fil-ftehim ta' għotja u għal każijiet debitament iġġustifikati li ma setgħux ikunu previsti b'mod ċar meta dahal fis-seħh il-ftehim ta' għotja.

5. Partijiet terzi oħrajn li mhumieq sottokuntratturi jistgħu jagħmlu xogħol taht l-azzjoni skont il-kondizzjonijiet stipulati fil-ftehim ta' għotja. Il-parti terza u x-xogħol li jkollha tagħmel għandhom ikunu identifikati fil-ftehim ta' għotja.

L-ispejjeż imġarrba minn dawk il-partijiet terzi jistgħu jitqiesu eliġibbli jekk il-parti terza tissodisfa l-kondizzjonijiet kollha li ġejjin:

- (a) tkun eliġibbli għall-finanzjament kieku kienet partecipant;
- (b) tkun entità affiljata jew hija legalment marbuta ma' partecipant li jimplika kollaborazzjoni mhux limitata għall-azzjoni;
- (c) tkun identifikata fil-ftehim ta' għotja; u
- (d) tirrispetta r-regoli applikabbli għall-partecipant imniżżla fil-ftehim ta' għotja fir-rigward tal-eliġibbiltà tal-ispejjeż u l-kontroll tan-nefqa.

6. Il-partecipanti għandhom jikkonformaw mal-leġislazzjoni nazzjonali, mar-regolamenti u mar-regoli ta' etika fil-pajjiżi fejn issir l-azzjoni. Fejn ikun adatt, il-partecipanti għandhom ifittxu l-approvazzjoni tal-kumitati tal-etika nazzjonali jew lokali rilevanti qabel ma jibdew l-azzjoni.

▼B*Artikolu 30***Kontribuzzjoni finanzjarja**

1. Il-Programm ta' Riċerka għandu jkun ibbażat fuq ftehim ta' għotja ta' RŻT b'diviżjoni ta' l-ispejjeż. Il-kontribuzzjoni finanzjarja totali, li tinkludi kwalunkwe finanzjament addizzjonali ieħor għandha tikkonforma mar-regoli applikabbli dwar l-għajnuna mill-Istat.

2. Il-kuntratti pubbliċi għandhom jintużaw għall-provista ta' assi mobbli jew immobbli, l-eżekuzzjoni ta' xogħlijiet jew il-provista ta' servizzi li huma meħtieġa għall-implimentazzjoni ta' l-azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija.

3. Mingħajr preġudizzju għall-paragrafu 1 ta' dan l-Artikolu, il-kontribuzzjoni finanzjarja totali massima, espressa bħala perċentwal ta' l-ispejjeż eliġibbli ddefiniti fl-Artikoli 31 sa 35, għandha tkun:

- (a) għal proġetti ta' riċerka sa 60 %;
- (b) għal proġetti pilota u ta' dimostrazzjoni sa 50 %;
- (ċ) għal miżuri ta' akkumpanjament u azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija sa 100 %.

*Artikolu 31***Spejjeż eliġibbli**

1. L-ispejjeż eliġibbli għandhom jikkonsistu f'dawn li ġejjin:

- (a) spejjeż tat-tagħmir;
- (b) spejjeż tal-persunal;
- (ċ) spejjeż operattivi;
- (d) spejjeż indiretti.

2. L-ispejjeż eliġibbli għandhom ikopru biss l-ispejjeż attwali li jirriżultaw mill-eżekuzzjoni tal-proġett skond it-termini tal-ftehim ta' l-għotja. Benefiċjarji, benefiċjarji assoċjati u sub-benefiċjarji m'għandhomx ikunu intitolati jitolbu kwalunkwe rata ibbaġitjata jew kummerċjali.

*Artikolu 32***Spejjeż tat-tagħmir**

L-ispejjeż għax-xiri jew kiri ta' tagħmir li huma direttament relatat ma' l-eżekuzzjoni tal-proġett għandhom jiġu allokati bħala spejjeż diretti. L-ispejjeż eliġibbli għall-kiri ta' tagħmir m'għandhomx jeċċedu kwalunkwe spiża eliġibbli għax-xiri tiegħu.

▼M1*Artikolu 33***Spejjeż tal-persunal**

L-ispejjeż tal-persunal eliġibbli għandhom ikopru biss is-sigħat reali maħdumin mill-persuni li jkunu qegħdin jagħmlu direttament ix-xogħol taht l-azzjoni.

L-ispejjeż tal-persunal tas-sidien ta' intrapriżi żgħar u ta' daqs medju u persuni fiżiċi oħrajn li ma jirċevux salarju jistgħu jithallsu lura fuq il-bażi ta' kostijiet unitarji.

▼B*Artikolu 34***Spejjeż operattivi**

L-ispejjeż operattivi relatati direttament ma' l-eżekuzzjoni tal-proġett għandhom ikunu limitati esklussivament għall-ispiża ta':

- (a) materja prima;
- (b) konsumabbli;
- (ċ) enerġija;
- (d) trasport ta' materja prima, konsumabbli, tagħmir, prodotti, feedstock jew fjuwil;
- (e) manutenzjoni, tiswija, modifka jew trasformazzjoni ta' tagħmir diġà eżistenti;
- (f) servizzi ta' l-IT u servizzi speċifiċi oħrajn;
- (g) kiri ta' tagħmir;
- (h) analiżijiet u testijiet;
- (i) organizzazzjoni ta' gruppi ta' hidma apposta;
- (j) ċertifikat dwar dikjarazzjonijiet finanzjarji u garanzija bankarja;
- (k) protezzjoni ta' l-għarfien;
- (l) assistenza minn partijiet terzi;

*Artikolu 35***Spejjeż indiretti**

Kwalunkwe spiża oħra, bħall-ispejjeż generali jew spejjeż li jistgħu jirriżultaw b'raba mal-proġett u li m'humiex identifikati speċifikament fil-kategoriji preċedenti inklużi spejjeż ta' l-ivvjaġġar u ta' sussistenza, għandha tkun koperta b'rata fissa li tammonta għal 35 % ta' l-ispejjeż eliġibbli tal-persunal kif imsemmi fl-Artikolu 33.

TAQSIMA 5

Evalwazzjoni u monitoraġġ ta' l-attivitajiet ta' riċerka

Artikolu 36

Rapporti tekniċi

Għal proġetti ta' riċerka, pilota u dimostrattivi, kif imsemmija fl-Artikoli 14, 15 u 16, għandhom jithejjew rapporti perjodiċi mill-benefiċjarju jew il-benefiċjarji. Tali rapporti għandhom jintużaw biex jiddeskrivu l-progress tekniku li jkun sar.

Kif jitlesta x-xogħol, għandu jkun ipprovdut mill-benefiċjarju jew il-benefiċjarji rapport finali li jkun fih valutazzjoni ta' l-isfruttar u ta' l-impatt. Dak ir-rapport għandu jkun ippubblikat mill-Kummissjoni f'verzjoni shiha jew fil-qosor, skond ir-rilevanza strateġika tal-proġett, u wara konsultazzjoni, jekk tkun mehtieġa, tal-Grupp Konsultattiv rilevanti.

Il-Kummissjoni tista' tehtieġ li l-benefiċjarju jew il-benefiċjarji jipprovdut rapporti finali dwar il-miżuri ta' akkumpanjament imsemmija fl-Artikolu 17 kif ukoll dwar l-azzjonijiet ta' appoġġ u ta' thejjija msemmija fl-Artikolu 18, u tista' tiddeċiedi li dawn ikunu ppubblikati.

Artikolu 37

Reviżjoni annwali

Il-Kummissjoni għandha twettaq reviżjoni annwali ta' l-attivitajiet taht il-Programm ta' Riċerka kif ukoll tal-progress ta' hídma tar-RŽT. Ir-rapport li jkun fih din ir-reviżjoni għandu jiġi trasmess lill-Kumitat għall-Faħam u l-Azzar.

Il-Kummissjoni tista' tahtar esperti indipendenti u ferm ikkwalfikati biex jassistu f'din ir-reviżjoni annwali.

Artikolu 38

Monitoraġġ u valutazzjoni tal-Programm ta' Riċerka

1. Il-Kummissjoni għandha twettaq eżerċizzju ta' monitoraġġ tal-Programm ta' Riċerka, li jinkludi valutazzjoni tal-benefiċċji mistennija. Rapport dwar dan l-eżerċizzju għandu jinhareġ sa l-aħhar ta' l-2013, u min hemm 'il quddiem kull seba' snin. Dawn ir-rapporti għandhom jiġu ppubblikati fis-Servizz Komunitarju għall-Informazzjoni dwar ir-Riċerka u l-Iżvilupp (CORDIS) jew sit elettroniku korrispondenti.

2. Il-Kummissjoni għandha tivvaluta l-Programm ta' Riċerka meta jitlestew il-proġetti ffinanzjati matul kull perijodu ta' seba' snin. Għandhom jiġu vvalutati wkoll il-benefiċċji tar-RŽT għas-soċjetà u s-setturi rilevanti. Ir-rapport ta' valutazzjoni għandu jiġi ppubblikat.

▼B

3. Fit-twettiq tal-monitoraġġ u l-valutazzjoni msemmija fil-paragrafi 1 u 2, il-Kummissjoni għandha tkun assistita minn bordijiet ta' esperti ferm ikkwalfikati mahtura mill-Kummissjoni.

▼M2*Artikolu 39***Hatra ta' esperti indipendenti u ferm ikkwalfikati**

Għall-hatra ta' esperti indipendenti u ferm ikkwalfikati msemmija fl-Artikolu 18, l-Artikolu 28(2) u l-Artikolu 38, għandhom japplikaw id-dispożizzjonijiet stipulati fl-Artikolu 237 tar-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾.

▼B

KAPITOLU IV

DISPOŻIZZJONIJIET FINALI*Artikolu 40***Reviżjoni tal-linji gwida tekniċi pluriennali**

Il-linji gwida tekniċi pluriennali stabbiliti fil-Kapitolu III għandhom jiġu riveduti kull seba' snin, u l-ewwel perijodu jiskadi fil-31 ta' Diċembru 2014. Għal dan il-għan, u sa mhux aktar tard mill-ewwel sitt xhur ta' l-aħħar sena ta' kull perijodu ta' seba' snin, il-Kummissjoni għandha tivvaluta mill-ġdid l-operat u l-effettività tal-linji gwida tekniċi pluriennali u, fejn xieraq, tipproponi kwalunkwe emenda.

Jekk tara l-hteġa, il-Kummissjoni tista' twettaq valutazzjoni mill-ġdid u għandha tippreżenta proposti għal kwalunkwe emenda xierqa lill-Kunsill qabel ma jiskadi l-perijodu ta' seba' snin.

*Artikolu 41***Miżuri ta' implimentazzjoni**

Il-Kummissjoni għandha, skond il-proċedura msemmija fl-Artikolu 42(2), tadotta l-miżuri ta' implimentazzjoni li ġejjin:

- (a) l-approvazzjoni ta' l-azzjonijiet ta' finanzjament meta l-ammont stmat tal-kontribuzzjoni Komunitarja skond dan il-Programm ta' Riċerka huwa ta' 0,6 miljun EUR jew aktar;
- (b) it-tfassil ta' termini ta' referenza għall-monitoraġġ u l-valutazzjoni tal-Programm ta' Riċerka imsemmi fl-Artikolu 38;

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE, Euratom) 2018/1046 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-18 ta' Lulju 2018 dwar ir-regoli finanzjarji applikabbli għall-baġit ġenerali tal-Unjoni, li jemenda r-Regolamenti (UE) Nru 1296/2013, (UE) Nru 1301/2013, (UE) Nru 1303/2013, (UE) Nru 1304/2013, (UE) Nru 1309/2013, (UE) Nru 1316/2013, (UE) Nru 223/2014, (UE) Nru 283/2014, u d-Deċiżjoni Nru 541/2014/UE u li jhassar ir-Regolament (UE, Euratom) Nru 966/2012 (ĠU L 193, 30.7.2018, p. 1).

▼ **M2**▼ **M1**

(d) bidliet fid-data tal-iskadenza msemmija fl-Artikolu 25;

▼ **B**

(e) it-tfassil ta' sejhiet għal proposti apposta.

*Artikolu 42***Kumitat**

1. Il-Kummissjoni għandha tkun assistita mill-Kumitat għall-Faħam u l-Azzar.

▼ **M1**

2. Fejn issir referenza għal dan il-paragrafu, għandu japplika l-Artikolu 5 tar-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill ⁽¹⁾.

▼ **B***Artikolu 43***Revoka u miżuri transitorji**

Id-Deciżjoni 2003/78/KE għandha tiġi revokata. Madankollu, id-Deciżjoni 2003/78/KE għandha tibqa' tapplika sal-31 ta' Dicembru 2008 għall-finanzjament ta' azzjonijiet li jirriżultaw minn proposti sottomessi sal-15 ta' Settembru 2007.

*Artikolu 44***Applikabbiltà**

Din id-Deciżjoni għandha tidhol fis-seħh fil-jum wara l-pubblikazzjoni tagħha fil-*Gurnal Uffiċjali ta' l-Unjoni Ewropea*.

Għandha tapplika mis-16 ta' Settembru 2007.

*Artikolu 45***Destinarji**

Din id-Deciżjoni hija indirizzata lill-Istati Membri.

⁽¹⁾ Ir-Regolament (UE) Nru 182/2011 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tas-16 ta' Frar 2011 li jistabbilixxi r-regoli u l-prinċipji ġenerali dwar il-modalitajiet ta' kontroll mill-Istati Membri tal-eżerċizzju mill-Kummissjoni tas-setgħat ta' implimentazzjoni (ĠU L 55, 28.2.2011, p. 13).

ANNESS

Il-kompożizzjoni tal-Grupp Konsultattiv dwar il-Faħam imsemmi fl-Artikolu 22:

Membri	Total massimu
(a) Minn produttori tal-faħam/federazzjonijiet nazzjonali jew ċentri ta' riċerka relatati	8
(b) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw il-produtturi tal-faħam f'livell	2
(ċ) Minn utenti tal-faħam jew ċentri ta' riċerka relatati	8
(d) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw l-utenti tal-faħam f'livell Ewropew	2
(e) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-haddiema	2
(f) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-fornituri tat-tagħmir	2
	24

Il-membri għandu jkollhom għarfien ġenerali vast u kompetenza personali f'wieħed jew aktar mill-oqsma li ġejjin: tħaffir u utilizzazzjoni tal-faħam, aspetti ambjentali u soċjali, inklużi aspetti ta' sigurtà.

Il-kompożizzjoni tal-Grupp Konsultattiv dwar l-Azzar imsemmi fl-Artikolu 22:

Membri	Total massimu
(a) Minn industrij ta' l-azzar/federazzjonijiet nazzjonali jew ċentri ta' riċerka relatati	21
(b) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-produtturi f'livell Ewropew	2
(ċ) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw lill-haddiema	2
(d) Minn organizzazzjonijiet li jirrappreżentaw industrij ta' l-ipproċessar f'tarf il-katina kummerċjali (downstream) jew l-utenti ta' l-azzar	5
	30

Il-membri għandu jkollhom għarfien ġenerali vast u kompetenza personali f'wieħed jew aktar mill-oqsma li ġejjin: materja prima; produzzjoni tal-hadid; produzzjoni ta' l-azzar; ffundar kontinwu; rolljar bis-shana jew minghajr shana; finitura ta' l-azzar u/jew trattament tas-superfiċje; żvilupp ta' gradi u/jew prodotti ta' l-azzar; applikazzjonijiet u karatteristiċi ta' l-azzar; kwistjonijiet ambjentali u soċjali, li jinkludu aspetti ta' sigurtà.